

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕДИЧНА РЕЦЕПТУРА ТА ЗАГАЛЬНА ФАРМАКОЛОГІЯ

Навчальний посібник

Під редакцією доцента, д.мед.н. Р. Луценка

Видавництво «Магнолія - 2006»

Львів 2023

УДК 615.11(07)

М 42

Рекомендовано до видання Вченою радою
Полтавського державного медичного університету
(протокол №3 від 30 листопада 2022 року)

Авторський склад:

Доцент, д.мед.н. **Р. Луценко**

Доцент, к.мед.н. **Е. Шакіна**

Доцент, к.мед.н. **А. Сидоренко**

Викладач, **О. Луценко**

Рецензенти:

Тамара Ермоленко, доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри фармакології та медичної рецептури Харківського Національного медичного університету

Володимир Жилюк, доктор медичних наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри фармакології Дніпровського державного медичного університету

Ігор Міщенко, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри фізіології Полтавського державного медичного університету

М 42 Медична рецептура та загальна фармакологія: навчальний посібник / [Р. Луценко, Е. Шакіна, А. Сидоренко, О. Луценко.]; під редакцією доцента, д.мед.н. Р. Луценка. – Львів: “Магнолія 2006”, 2023. – 252 с.

ISBN 978-617-574-246-4

В навчальному посібнику основне місце належить порядку виписування рецептів на лікарські засоби. Основна увага приділяється характеристиці і правилам виписування лікарських форм, які широко використовуються різними фахівцями і, зокрема, лікарями загальномедичної практики, лікарями-стоматологами та фармацевтами. До кожного розділу подаються завдання для самостійної підготовки здобувачів освіти попередньо вказаних напрямків. У посібнику наведено останні вимоги МОЗ України щодо відпуску і зберігання лікарських засобів та документи про порядок зберігання та обліку рецептурних бланків, а також сучасні особливості виписування паперових та електронних рецептів.

Для здобувачів вищої освіти ОПП «Медицина», ОПП «Педіатрія», ОПП «Стоматологія», ОПП «Фармація», ОПП «Сестринська справа» і викладачів медичних навчальних закладів, лікарів та фармацевтів.

Відтворення цієї книги або будь-якої її частини заборонено без письмової згоди видавництва. Будь-які спроби порушення авторських прав будуть переслідуватися у судовому порядку.

ISBN 978-617-574-246-4

© Р. Луценко, Е. Шакіна, А. Сидоренко, О. Луценко

© ПП “Магнолія 2006”, 2023

© ФОП Марченко Т. В., 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ГЛАВА I	
ЛІКАРСЬКА РЕЦЕПТУРА	7
ГЛАВА II	
РЕЦЕПТ	14
ГЛАВА III	
ТВЕРДІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ	36
ТВЕРДІ ДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ.....	38
Завдання для самостійної підготовки	62
ТВЕРДІ НЕДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ	64
Завдання для самостійної підготовки	74
Додаткові завдання для самостійної підготовки студентів стоматологічного факультету з розділу «Тверді недозовані лікарські форми»	76
ГЛАВА IV	
РІДКІ ДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ.....	77
Завдання для самостійної підготовки	98
РІДКІ НЕДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ	100
Завдання для самостійної підготовки	114
ДОПОВНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ «РІДКІ НЕДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	116
Завдання для самостійної підготовки з розділу «Рідкі недозовані лікарські форми» для студентів стоматологічного факультету.....	118
ГЛАВА V	
ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ ДЛЯ ІН'ЕКЦІЙ	120
Завдання для самостійної підготовки	126
ГЛАВА VI	
М'ЯКІ ДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ	129
Завдання для самостійної підготовки	133
М'ЯКІ НЕДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ	134
Завдання для самостійної підготовки	147
ДОПОВНЕННЯ ДО РОЗДІЛУ «М'ЯКІ НЕДОЗОВАНІ ТА ДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	149
Завдання для самостійної підготовки з розділу «М'які недозовані лікарські форми» для студентів стоматологічного факультету.....	152
ГЛАВА VII	
ЗАГАЛЬНА ФАРМАКОЛОГІЯ.....	154
ФАРМАКОКІНЕТИКА	154
ФАРМАКОДИНАМІКА.....	176

Додаток 1	Форма рецептурного бланка № 1 (Ф-1) для виписування лікарських засобів і виробів медичного призначення, що відпускаються за повну вартість, безоплатно або з доплатою	196
Додаток 2	Форма спеціального рецептурного бланка № 3 (Ф-3) для виписування наркотичних та психотропних лікарських засобів	198
Додаток 3	Рецептурні скорочення	199
Додаток 4	Норми гранично допустимі для відпуску кількості наркотичного засобу, психотропної речовини, прекурсору у складі комбінованого лікарського засобу	200
Додаток 5	Перелік лікарських засобів (за міжнародними непатентованими назвами), на які не дозволяється виписувати рецепти	201
Додаток 6	Інструкція про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог-замовлень	202
Додаток 7	Перелік груп населення, у разі амбулаторного лікування яких лікарські засоби за рецептами лікарів відпускаються безоплатно або на пільгових умовах	204
Додаток 8	Перелік категорій захворювань, у разі амбулаторного лікування яких лікарські засоби відпускаються безоплатно*	207
Додаток 9	Реєстр граничних оптово-відпускних цін на лікарські засоби, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, станом на 14 січня 2022 року	208
Додаток 10	Тестові завдання для вивчення загальної фармакології	212
Додаток 11	Перелік препаратів для підсумкового модульного контролю, іспиту (практичні навички) для студентів стоматологічного факультету	218
Додаток 12	Перелік препаратів для підсумкового модульного контролю, іспиту (практичні навички) для студентів медичного та педіатричного факультету	220
Додаток 13	Загальний перелік прикладів рецептів на препарати, які рекомендовані до іспиту з фармакології на третьому курсі для здобувачів освіти медичного, педіатричного та стоматологічного фаху	222
Додаток 14	Додатково для здобувачів освіти медичного, педіатричного фаху приклади рецептів на препарати, які рекомендовані до іспиту з фармакології на третьому курсі	236
Додаток 15	Додатково для здобувачів освіти стоматологічного фаху приклади рецептів на препарати, які рекомендовані до іспиту з фармакології на третьому курсі	244
Додаток 16	Уніфікований перелік лікарських препаратів для підготовки здобувачів освіти медичного, педіатричного та стоматологічного фаху до «КРОК-1»	246
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА		248

Навчальне видання

Луценко Руслан Володимирович
Шакіна Еліна Георгіївна
Сидоренко Антоніна Григорівна
Луценко Ольга Анатоліївна

МЕДИЧНА РЕЦЕПТУРА ТА ЗАГАЛЬНА ФАРМАКОЛОГІЯ

Навчальний посібник

Підп. до друку 05.01.2023 р.
Формат 60x84/16. Папір друк. № 2. Гарнітура Minion Pro.
Умовн. друк. арк. 14,65. Тираж 500 прим.

ПП "Магнолія 2006"
м. Львів, 79053, Україна, Перфецького 11 А,
тел.+380503701957
e-mail: magnol06@ukr.net
<https://magnolia.lviv.ua>

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 2534 від 21.06.2006 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Видавець Марченко Т. В.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавця ФОП Марченко Т. В.